

ELÄVÄ ITÄMERI SÄÄTIÖ

TOIMINTAKERTOMUS 2016

Elävä Itämeri säätiön perustivat Ilkka Herlin, Saara Kankaanrinta ja Anna Kotsalo-Mustonen ja se on rekisteröity 3.3. 2008. Toiminnan luonteen ja viestinnän yksinkertaistamiseksi säätiö käyttää julkisuudessa nimeä ”Baltic Sea Action Group (BSAG)”. Säätiön virallinen nimi on rekisteröity Itämeren valuma-alueen kaikilla 14 eri kielellä.

Vuonna 2010 säätiö järjesti, Suomen valtionjohdon vahvalla tuella, ensimmäisen Baltic Sea Action Summitin (BSAS) Helsingissä. Silloin käynnistettiin BSAS-prosessi jonka kautta Itämeren valtiot kannustetetaan yhteistyöhön ja joka harkituin välein voi tuottaa Baltic Sea Action Summitin johonkin ympärysvaltioon. Huhtikuussa 2013 kansainvälinen Baltic Sea Forum järjestettiin Pietarissa Venäjän PM Dmitri Medvedevin isännöimänä.

Forumissa myös luotiin uusi Venäjän toimintakonsepti: St Petersburg Initiative (SPI), jonka johtorymän jäsen BSAG on.

Vuodesta 2013 BSAG on panostanut erityisesti ravinteiden, fosforin ja typen, kierrättämiseen. Syyt tähän ovat että ravinteiden valumat aiheuttavat meren rehevöitymisen ja että kierrätysravinteiden ja niiden mukana tuotu eloperäinen materiaali (hiili) parantaa maaviljelysmaan tuottavuutta, vesitaloutta ja ravinteiden pidätyskykyä. Näin ollen ravinteiden kierrätys ja hiilen varastointi maahan toimivat ilmastonmuutoksen vastavoimina.

Vuoden 2016 aikana BSAG on keskittynyt ravinteiden kierrättämisen käytännön toteuttamiseen. Työ on suoritettu ”Ravinteiden kierrättämisen läpimurto”-TEKES-projektin puitteissa. Yhtenä kolmesta tahosta BSAG sai vuoden alussa 50%:n rahoituksen tämän ekosysteemi-projektin hallinnointiin. Projekti on osa Suomen hallitusohjelman kärkihankkeiden toteuttamista.

Vuoden 2016 aikana BSAG jatkoi EU-työtään vaikuttamalla valmistelussa olevaan lannoitelainsäädäntöön ja edelleen vahvistamalla ravinteiden kierrätyksen merkitystä EU:n kiertotalouden toimintasuunnitelmassa.

Myös säätiön viestinnän fokuksessa oli ravinteiden kierrättäminen ja sen jokapäiväinen merkitys yhteiskunnalle ja kansalaisille/kuluttajille.

Säätiö jakoi hyvää yhteistyötään eri tiede- ja viranomaisyhteisöjen kanssa, etenkin MMM:n ja YM:n mutta myös mm. Helsingin yliopiston, LUT:in, VTT:n, SYKE:n, LUKE:n ja MTK:n kanssa.

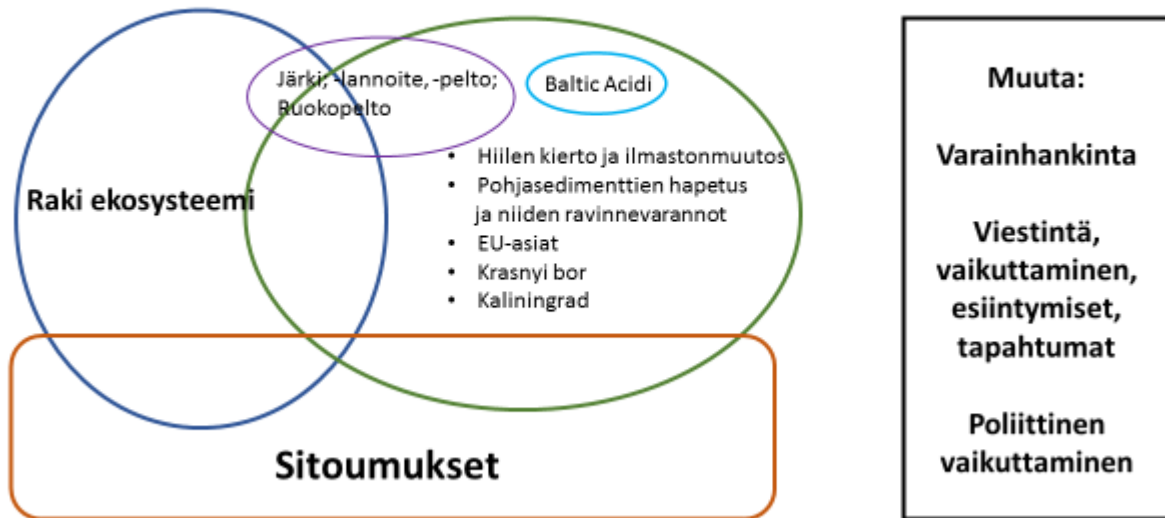
Järki-projektien kautta BSAG toimi kotieläin- ja kasvinviljelytiloilla Suomessa erityisesti edistäen ravinteiden kierrätystä käytännön tasolla.

BSAG Sweden-yhdistyksen toimintaa ylläpidettiin vapaaehtoisvoimin rahoitushaasteista huolimatta.

Vuoden 2016 aikana kertyi uusia sitoumuksia 8 kpl. Vuoden loppuun mennessä 193 sitoumusta oli viety päätökseen. 31.12.2016 sitoumuksia oli BSAG:n sitoumuspankissa kaiken kaikkiaan 289 kpl, joista 72 kpl oli aktiivisessa tilassa ja joista 24 on peruuntunut.

Vuoden aikana säätiö panosti suunnitelmallisesti varainhankintaan, erityisesti kesän OTTO-automaattikampanjaan ja joulukampanjaan.

BSAG:n tehtäväkenttä

I YLEISTÄ

BSAG:n toiminnan pääteema on ravinteiden kierrätys ja kierrätyslannoitteiden tuoton aikaansaaminen ja niiden optimaalinen käyttö. Tämä on näkökulma ja tavoite, jonka saavuttaminen ratkaisee Itämeren keskeisiä ongelmia: maatalouden päästöjen hillitseminen, jätevesien päästöjen ja erityisesti vaarallisten aineiden haittojen minimointi sekä peltojen maaperän parantaminen. Ravinteiden pidättämiseen liittyy olennaisesti hiilen sitominen maahan. Tämä taas on suorassa yhteydessä ilmakehän hiilidioksidipitoisuuteen joten kaikki Itämeren ratkaisut liittyvät myös ilmastonmuutoksen haasteisiin. Täten kaikilla ratkaisuilla on välitön globaali ulottuvuus.

Työssä keskitytään Itämeren ekosysteemin minimiravinteisiin, fosforiin ja typpeen, lannan hyväksikäyttöön ja hiilen sitomiseen maaperään.

Pyrkimyksissään järjestelmämuutoksen aikaansaamiseksi, säätiö vaikuttaa etenkin EU:n kiertotaloustoimintasuunnitelman toteuttamiseen sekä yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) muutosprosessiin. Käytännössä BSAG pyrkii varmistamaan että EU:n kiertotaloustoimintasuunnitelma ja sen tuottaman säännösten ravinteita koskevat osiot toteutetaan. Säätiö pyrkii siis siihen että EU:iin luodaan kattava ravinnestrategia ja toimivat kierrätyslannoitemarkkinat.

Säätiön toimintaan kuuluu olennaisesti sitoumus-konsepti. Sitoumus on tekijälleen uusi, konkreettinen ja parhaimmillaan strateginen panostus Itämerityöhön.

Säätiön tarkoitus

Säätiön tarkoitus on tukea ja edistää luonnon ja ihmisten hyvinvointia, ja siten säilyttää ja edistää suomalaista kulttuuriperinnettä. Säätiö myös edistää ja tukee tiedettä sekä pyrkii liittämään tiedeyhteisön yhteiskunnan päätöksentekoon. Työ kattaa koko Itämeren alueen jossa säätiö on merkittävä tieteen ja asiantuntijoiden sekä eri alojen tietojen yhteensaattaja.

Arvot

Luonnon ja ihmisen harmoninen yhteiselo, rohkeus yrittää tehdä hyvää sekä avoimuus ja rehellisyys ovat säätiön arvot.

Säätiön visio on puhdas, elävä ja ekologisesti tasapainossa oleva Itämeri.

Säätiön missio on Itämeren ekologisen tasapainon palauttaminen muuttuvassa ilmasto-oloissa. Säätiön toiminta pyrkii nopeuttamaan HELCOM:in Baltic Sea Action Planin (BSAP:n) ja EU:n Itämeri-strategian ympäristöosuuden toteuttamista sekä EU:n kiertotalouden toimintasuunnitelman toteuttamista niin että se huomioi ravinteet ja hiilen varastoinnin maaperään.

Toimintaperiaatteet

Itämeren tilan parantamiseksi säätiö yhdistää tutkimustiedon, toimeenpanon, yritysten voimavarat, rahoituksen ja poliittisen päätöksenteon. Säätiön keskeinen toimintaperiaate on ratkaisukeskeisyys. Säätiö käynnistää, nopeuttaa ja toteuttaa konkreettisia hankkeita. Lisäarvo yhteiskunnalle syntyy katalyyttinä toimimisesta ja kokoavasta toimintatavasta, jolla hyödynnetään eri sektoreiden resurssit ja vaikutusmahdollisuudet konkreettisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Säätiön toiminta tehostaa yhteiskunnan voimavarojen käyttöä yhdistämällä voimia ja nopeuttamalla ongelmien ratkaisua. Säätiö pyrkii aikaansaamaan liiketoimintaa joka kestäväällä tavalla edistää ravinteiden ja hiilen talteenoton ja varastoinnin. Mitä tehokkaammin ja nopeammin ongelmiin tartutaan, sitä enemmän säästetään yhteisiä varoja.

Hallitus

Säätiön hallituksen muodostivat vuonna 2016 FT **Iikka Herlin** (puheenjohtaja), professori **Lassi Linnanen**, MMM **Fredrik von Limburg Stirum** (varapuheenjohtaja), VTM **Saara Kankaanrinta** sekä KTT **Anna Kotsalo-Mustonen**. Säätiön hallitus piti seitsemän kokousta, josta yksi oli sähköpostikokous, toimintavuodena aikana. Säätiön hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita hallitustyöskentelystä.

Henkilökunta ja hallinto

Säätiön toimintaa johtaa asiamies. Vuoden 2016 aikana dos. **Mathias Bergman** jatkoi v.t. asiamiehenä ja meritoimintaohjelman johtajana. Kemian asiantuntija DI **Marja Koljonen** toimi vaarallisten aineiden ohjelman johtajana ja hän on myös johtanut BSAG:n ravinteiden kierrättämisen, lannan hyötykäytön ja bioenergian hankkeita yhdessä BA **Riku Venholan** ja agronomi **Kaisa Riikon** kanssa, sekä Suomen että EU:n tasolla. Venhola oli myös vastuussa säätiön TEKES-rahoituksen hakemisesta. Koljonen toimi myös osittain Soilfood Oy:n palveluksessa. **Pieta Jarva** jatkoi säätiön tiedottajana ja osallistui kaikkiin rahoituskampanjoihin.

Koordinaattori VTM **Eero Jalava** oli vastuussa BSAG:n EU-suunnitelman toteuttamisesta ja EU-tapahtumien järjestelyistä ja hoiti myös viestintätehtäviä. Jalava ja suunnittelija **Leo Hari** (31.8. asti) osallistuivat myös varainhankintakampanjoihin toimintakoordinaattori **Katriina Kytölän** kanssa. Kytölä hoiti muuten BSAG:n juoksevia ja hallinnollisia tehtäviä ja jäi äityislomalle lokakuusta. Hänen sijaisenaan toimi MA **Elena Belle**. Jarva, Kytölä ja Hari osallistuivat myös säätiön ICT-toimintojen kehittämiseen ja EU-dokumenttien tuottamiseen. Vuoden alusta KTM **Nicholas Wardi** toimi viestintäneuvonantajana, erityisesti sitoumuksentekijöiden suuntaan. Hän myös osallistui säätiön varainhankintaan ja TEKES ekosysteemiinprojektiin.

FM **Eija Hagelberg** jatkoi JÄRKI-hankkeen projektijohtajana ja Kaisa Riiko oli vastuussa JÄRKI-Lannoite-projektista. Toimittaja **Hia Sjöblom** teki viestintätöitä JÄRKI Ravinteet-hankkeelle ja Leo Hari selvitystyötä Järki-lannoite-projektissa. Vuoden lopusta FM **Sanna Söderlund** toimi suunnittelijana Järki-lannoite- ja Ruokopeltoprojektissa.

FM **Paula Biveson** toimi uuden Baltic Slurry Acidi-EU-hankkeen projektipäällikkönä, hoiti muutoin säätiön EU-kontakteja ja –hakemuksia sekä osallistui BSAG Swedenin toimintaan. Hän osallistui myös Järki-hankkeen ja TEKES-projektin viestintään.

Kaikki työntekijät osallistuivat Itämeri-sitoumusten työstöprosessiin ja tapahtumien järjestelyihin.

Säätiön hallituksen puheenjohtaja osallistui myös aktiivisesti toimintaan.

Kaj Sandart viestintätoimisto Hallvarsson & Halvarsson:lta jatkoi Tukholmassa työtään BSAG:n vapaaehtoisena edustajana.

Säätiön työhön on palkattujen työntekijöiden lisäksi osallistunut joukko vapaaehtoisia. Aktiivisimmin ovat olleet mukana toiminnassa Mikael Aminoff, Kaj Sandart, Esko Seppälä ja Carita Martin.

Säätiön taloushallinto ja kirjanpito on ulkoistettu Accountor Oy:lle. Säätiön tilintarkastajina toimivat PriceWaterHouseCoopers Oy:n KHT **Petter Lindeman** ja KHT **Samuli Perälä**.

Varain- ja resurssienhankinta sekä taloudellinen tila

Säätiön toiminta rahoitettiin vuonna 2016 peruspääomansa sekä lahjoitusten avulla. Loppuvuodesta toteutettiin taas suomalaisille yrityksille suunnattu joulukampanja teemalla ”*Heitä joululahjat Itämereen!*”. Sen tuotto oli per 31.12.2016 176.950 euroa. Kesän OTTO-kampanja tuotti 68.310,00 euroa ja kouluille suunnattu päivätyökeräys 48.003,00 euroa.

Tilikauden aikana saadut lahjoitukset olivat yhteensä 1.180.809,54 euroa (2015: 978.074,48 euroa). Lahjoituksia saatiin sekä yrityksiltä että yksityishenkilöiltä. Suurimmat lahjoittajat (5.000 euroa tai yli) olivat Wipunen varainhallinta Oy, Sophie von Julinin säätiö, Jacob von Julinin kuolinpesä, Louise ja Göran Ehrnroothin säätiö, Nylundin säätiö, Sinebrychoff Oy, Nordkalk Oy, Metsähallitus, Outotec Oyj, Fazer Oy, Viking Malt Oy, Dropp Water Oy, UPM Oyj, Saga Furs Oy, Mandatum Life, VVO Ryhmä Oyj, ebm papst Oy, Fiskars Oy, Are Oy, Westas Group Oy, SWECO Oy, Oy NIT Naval Interior Team, Vattenfall Ruotsi Oy, Paroc Group ja DLA Piper.

Lahjoituksista 100.000,00 euroa saatiin Järki-hankkeelle yhteistyössä Luonnon- ja riistanhoitosäätiön kanssa Sophie von Julinin säätiöltä ja Louise ja Göran Ehrnroothin säätiöltä. Järki-lannoite-projektin YM:n myöntämän rahoituksen vuoden 2016 osuus oli 50.605,00 euroa. Ruokopeltohankkeen vuoden rahoitus oli 19.675,00 euroa.

Maaseutuverkoston vuosituki Eija Hagelbergille oli 18.249,23 euroa.

BSAG:n meritoimintaohjelma sai Kaleva Travel Balance ohjelman kautta lahjoituksia 306,47 euroa.

Säätiön TEKES-avustus oli vuoden aikana 12.700,00 euroa. Syksyllä TEKES myönsi BSAG:lle ekosysteemiprojektin lisärahoituksen à 250.950,00 euroa ajalle 3.10.2016 – 30.6.2018.

EU:n Interreg Baltic Sea Region Programme myönsi vuoden 2015 lopussa BSAG:lle Baltic Slurry Acidi-projektin viestintäosuuden hoitamiselle 294.000 euroa vuosille 2016-19.

Arto Freyn lahjoittama osakesalkun arvo oli per 31.12. 586.759,00 euroa ja sen osinkotulot olivat 27.949,27 euroa.

Vuoden 2016 kirjanpidollinen ylijäämä oli 441.295,63 euroa (2015: 252.801,26 euroa) ja säätiön oma pääoma oli tilikauden päättyessä 585.545,02 euroa (2015: 144.249,39 euroa).

Luvuissa ei näy säätiölle lahjoitettu työ eivätkä Itämeri-sitoumusten muodossa annetut palvelut, jotka merkittävästi edesauttavat Itämerityötä suoraan ja välillisesti.

BSAG:n toimintatavan mukaisesti säätiö ei yleensä osta palveluita vaan pyrkii saamaan työt ja palvelut sitoumuksina Itämeren hyväksi. Toimintatapa on todettu kustannustehokkaammaksi kuin mittava varainkeruu ja vastaavien palveluiden ostaminen kerätyillä varoilla.

Omaisuuksien hoito

Säätiölain mukaisesti hallitus huolehtii, että säätiön varat sijoitetaan varmalla ja tuloa tuottavalla tavalla. Säätiölle lahjoitettua osakesalkkua hoidetaan Ålandsbankenin toimesta. Salkun tuotto käytetään säätiön toiminnan kulujen kattamiseen joten sijoitussuunnitelmaa ei ole laadittu.

Säätiön lähipiiri

Säätiö ei ole maksanut palkkioita eikä myöntänyt avustuksia, apurahoja, lainoja, vakuuksia tai etuja lähipiirilleen.

Säätiön perustajan lähipiirin yhtiöltä saadut 600.000 euron lainat konvertoitiin lahjoitukseksi vuoden aikana. Säätiö on myös lähipiiriltään vastaanottanut vuoden aikana lahjoituksia yhteensä 225.000 euron edestä, merkittävimmät lahjoitukset saatiin L&G Ehrnroothin säätiöltä, Sophie v. Julinin säätiöltä ja Jacob v. Julinin kuolinpesältä.

Yhteiskuntasuhteet ja viestintä

Baltic Sea Action Summit-prosessin ja etenkin EU-työn ja muiden EU:ssa toimivien organisaatioiden yhteistyön kautta säätiön yhteiskuntasuhteet Itämeren ja muihin EU-maihin ovat edelleen kehittyneet.

Säätiön keskeinen viesti on että Itämeren ekologinen tasapaino voidaan palauttaa kaikkien yhteiskuntatahojen laajalla yhteistyöllä. Viestin keskeisimpiä sisältöjä on että jokainen pystyy osallistumaan omalla vahvuusalueellaan niin että itse myös hyötyy. Tämä tapahtuu mm. Itämerisitoumusten kautta. Näin tulevat sukupolvet hyötyvät elävästä Itämerestä.

Säätiön ajama asiasisältö keskittyy yhteiskunnan kaikkien ravinnefraktioiden hyötykäyttöön, ravinteiden talteenottoon ja kierrättämiseen, ravinteiden vuotojen estämiseen sekä hiilen varastointiin maaperään. Kun ravinteet on saatu tehokkaasti kiertoon ja ravinnevuodot haltuun ja on ryhdytty toimiin meren n.s. sisäisen ravinnekannan vähentämiseksi, Itämeren tila väistämättä kohenee.

Säätiön Itämeri-työ on myös esimerkki ratkaisukeskeisestä prosessista, jota voidaan soveltaa globaalilla tasolla esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Säätiön toiminnan potentiaaliset riskit ja epävarmuustekijät

Toiminnan suurimpia riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat rahoituksen varmistaminen ja tulojen ajoitus.

Epävarmuustekijöihin kuuluvat suuressa mittaluokassa Euroopan, Venäjän ja USA:n suhteet, pakotteet sekä ilmastonmuutoksen vielä tuntemattomat vaikutukset Itämeren tilaan.

II TOIMINTA

A. Vuoden 2016 tapahtumia

15. – 16.2. Kiertotalouskokous, Bryssel

- 21.-22.3. RISE Foundationin tapaaminen ja Forum for the Future of Agriculture, Bryssel
19. – 20.4. Valtion kärkihankkeiden Ra-ki-osuuden kick-off, Helsinki
2. – 3.5. Fertilizers Europe-kokous, Bryssel
- 3.5. Itämeri-sitoumuksen tekijöiden viestintäpäivä, Helsinki
- 4.5. Sitran Ravinnekierto Challenge palkintojen jako, Helsinki
- 25.4. Haminan Energia Oy:n biokaasulaitoksen vihkiäiset, Virolahti
- 11.5. Tapaaminen Jertta de Mazieresin kanssa, Suomen Ranskan suurlähetystö, Agricultural Counsellor, Suomen OECD:n maatalousattasea; EU:n kierrätysmaatalousasioita
- 12.5. Ministeritapaaminen YM:ssä: Krasnyi borin vaarallisten jätteiden kaatopaikka
- 15.- 16.5. Krasnyi bor-kokous, Moskova
18. -19.5. EU Maritime Days, Turku
- 26.5. Salaojituksen tukisäätiön seminaari ”Maankuivatus ja vesiensuojelu”, Svidjan kartano
- 26.5. Sitra ja TEKES: kiertotalous, Korjaamo
- 1.6. Puhe Alde:n kokouksessa, Bryssel
- 8.6. Esitys Suurelle valiokunnalle, Eduskunta
- 9.6. Maan viljelyn järkipäivä II, Järki-lannoite, Tuorla
- 14.6. TEKES-ekosysteemi-projektin ensimmäinen kokous, Finlandia-talo
15. -16.6. Pietarin talousfoorumi (SPIEF), Pietari
22. -23.6. SPBI: Krasnyi bor kokous, Moskova
28. -29.6. Pohjoismaisen ministerineuvoston retki Kosken kartanolle
14. – 15.7. Suomi-areena, Pori
- 24.8. TEKES-ekosysteemi-projektin toinen kokous (Toimintapäivä), Mandatum
- 25.8. Runfest, Helsinki
- 25.8. Vaikuttajat merellä-purjehdus
- 21.9. Kierrolla kärkeen, Suomen tiekartta kiertotalouteen 2106-2025, Helsinki
- 27.-28-10. ”Workshop on pharmaceuticals and organic chemicals in sewage biosolids: Questions for recycling & Nordic Phosphorus Conference”, Malmö 27.-28.10. 2016
- 25.11. Järki-päivä III, Tuorla
8. – 9.11. Annual Forum for the EU Strategy for the Baltic Sea Region, Tukholma
- 8.11. Mandatumin tulevaisuus-seminaari, Kalastajatorppa
- 18.11. OSMO-hankkeen seminaari, Paimio
- 25.11. 3 rd Finnish Biochar Seminar, Helsinki, Viikki
- 8.12. Perinteiset Pikkujoulut Huvilakadulla

B. Sitoumukset vuoden 2016 aikana

Vuoden 2016 aikana säätiö hyväksyi seuraavat 8 sitoumusta:

Ekonia Oy: *Making environmental monitoring commonplace*

UPM-Kymmene Corporation (kolmas sitoumus): *Use of recycled nutrients at biological waste water treatment plants by 2030*

Unilever Ingman Production Oy: *Unilever commits to reduce water and energy consumption in Unilever Ingman Production*

Association of ProAgria Centres: *Better soil, higher yields and a revived Baltic Sea*

Creamailer Oy: *Sustainable and environmentally friendly communication*

Vesilaitosyhdistys: *Campaign to reduce hazardous substances entering the Baltic Sea from*

house holds

K-maatalous and K-maatalous Experimental Farm: *K-maatalous and K-maatalous Experimental Farm for sustainable farming*

CWT Finland Oy, CWT Sweden and CWT Denmark (further CWT Nordics): *Baltic Sea Travel Balance Fund for neutralizing CO₂-emissions*

Vuoden loppuun mennessä 193 sitoumusta oli viety päätökseen. 31.12.2016 sitoumuksia oli BSAG:n sitoumuspankissa kaiken kaikkiaan 289 kpl, joista 72 kpl oli aktiivisessa tilassa ja joista 24 on peruuntunut.

C. Tutkimus- ja kehitysyhteistyön tukeminen

Säätiön varoja on käytetty säätiön säädekirjan mukaisesti tieteen ja tiedeyhteisön tukemiseksi. Tämä työ kattaa koko Itämeren alueen jossa säätiö on merkittävä tieteen, asiantuntijoiden, liike-elämän sekä eri alojen tietojen yhteensaattaja.

N. 40 sitoumusta liittyy suoraan tai epäsuorasti tieteeseen.

Vuoden aikana BSAG osallistui ProAgria keskusten liiton ja ProAgria Etelä-Suomen vetämässä projektissa: *"Ravinteiden kierron mahdollisuudet maanviljelijälle"*. Projektin päämäärä oli selvittää millaisia liiketoimintamahdollisuuksia ravinteiden kierron edistäminen tarjoaa maanviljelijälle ja mistä lisäarvo syntyy.

BSAG:llä on yhteistyötä Helsingin yliopiston (HY) kanssa, mm. Helsinki University Centre of Environment, HENVI:n kautta. Säätiön hallituksen puheenjohtaja on EU:n BONUS-ohjelman ohjausryhmän jäsen sekä MULTIDOM-hankkeen yhteiskuntavaikuttavuusryhmän jäsen.

BSAG on mukana laajassa Lounais-Suomen kipsikokeilussa, jossa todennetaan aikaisemmat hyvät tulokset maatalouden fosforipäästöjen vähentämisen suhteen. Muut projektin osallistujat ovat Helsingin yliopisto, SYKE, LUKE ja John Nurmisen säätiö.

Tvärminnen biologisen aseman kanssa BSAG:llä on hedelmällinen dialogi tieteen tulosten ja aktiviteettien esittämisestä laajemmin yhteiskuntaan.

Koska peltomaaperän kasvukunto on avainasemassa ravinteiden valumien torjumisessa, BSAG on panostanut maaperän kemian ja mikrobiston ymmärtämiseen. Tämä on tapahtunut läheisessä yhteistyössä Soilfood Oy:n, LUKE:n ja HY:n kanssa.

Sekä ilmastonmuutoksen torjumisen että maaperän kasvukunnon suhteen hiilen sitominen takaisin maahan on tällä hetkellä globaalisti tärkeimpiä tutkimusalueita. BSAG edistää alan tutkimusta, biohiilen tuottoa ja käyttöä, mm. kenttäkokein. Tätä työtä tehdään Soilfood Oy:n, RPK hiili Oy:n, Pajupojat Oy:n, HY:n ja LUKE:n kanssa.

Pietarin ongelmajätetapaikka Krasny bor:in uusien ratkaisujen löytämiseen BSAG on tehnyt laajasti yhteistyötä SYKE:n, Ympäristöministeriön ja NEFCO:n kanssa. Tässä työssä on etsitty sekä pystyviä suorittajatahoja että parhaita teknisiä ratkaisuja. Tehtävä on monivuotinen ja hyvin vaativa.

BSAG on mukana VTT:n ”*Resource Container, resource recovery from organic streams*”-projektin ohjausryhmässä. Projektissa kehitetään uudentyyppistä jäteveden käsittelyprosessia, jossa hiili, fosfori ja typpi saadaan talteen.

BSAG on myös MMM:n rahoittaman kolmivuotisen hevosenlannan hyötykäyttöohjelman (HELMET) ohjausryhmän jäsen.

BSAG:n edustajat osallistuivat ”*Workshop on pharmaceuticals and organic chemicals in sewage biosolids: questions for recycling & Nordic Phosphorus*”-konferenssiin Malmössä.

Ympäristön pilaantumisen torjuntaa ja muuttuvaa lannoitetaloutta sekä ilmastonmuutoksen torjuntaa (lähinnä osa-alueita hiilensidonta maahan) edistäviä ohjauskeinovaihtoehtoja seurattiin relevanttien projektien kautta (mm. Qumare, Vesiviisas/Syke). Qumare-hanke jäljittää, mikä maataloudessa ja yhteiskunnassa muuttuu samalla, kun lanta muuttuu jätteestä turvalliseksi lannoitteeksi, ja minkä pitäisi muuttua, jotta kierrätys olisi tehokasta ja kestävä.

Vuoden aikana säätiö on jatkanut panostustaan merenpohjan hapettamisen tutkimukseen ja mahdollisuuksiin ottaa revinteita talteen sedimenteistä. Tutkimuskenttä kehittyi ja varsinkin Ruotsissa on kehitetty uusia menetelmiä ja suoritettu onnistuneita kokeiluja. Tähän työhön osallistuvat mm. Göteborgin yliopisto, Tukholman yliopisto, Baltic Works Commission, Kungliga tekniska högskolan, Ruotsi, TechMarket, Webap-projekti, HELCOM ja SYKE.

EU-tasolla BSAG on jatkanut tiivistä yhteistyötään European Sustainable Phosphorus Platformin, (ESPP), European Biogas Associationin (EBA) ja European Compost Networkin (ECN), RISE Foundationin, Ellen Mc Arthur Foundationin ja European Nitrogen Assessmentin/Networkin (ENA) kanssa. Fokuksessa ovat EU:n ravinteiden kierrätyslainsäädäntö ja kiertotalouden teoriat ja käytännön ratkaisut.

Yhteistyö SITRAn kanssa. Vuoden 2016 aikana BSAG jatkoi tiivistä yhteistyötään SITRAn kanssa ravinteiden kierrätykseen ja kiertotalouteen liittyvien kysymysten parissa: mm. *Ravinnekierto Challenge*-kilpailu (Ilkka Herlin tuomariston p.j.) ja *Kierrolla kärkeen*, Suomen tiekartta kiertotalouteen 2106-2025.

D. Ohjelmat ja hankkeet

D1. Ravinteiden kierrätyspilotti: TEKES-projekti ”Ravinteiden kierrätyksen läpimurto Suomessa”

Jatkona edellisten vuosien voimakkaaseen panostukseen ravinteiden kierrätyspilotin aikaansaamiseksi, BSAG valmisteli alkuvuodesta rahoitushakemusta valtion kärkihankkeiden hakuun. Keväällä BSAG:lle myönnettiin yhtenä viidestä tahosta TEKES-ekosysteemi-projektin ykkösvaiheen rahoitus. Ekosysteemin päämäärä on saattaa yhteen tarvittavat tahot jotta saadaan aikaan kaupallisesti kestävä ravinteiden kierrätystä. Kokonaisuuteen kuuluu myös uudentyyppisten kierrätyslannoitteiden tuotanto ja niiden optimaalinen käyttö sekä peltomaan kasvukunnon optimointi.

Vuoden 2016 aikana pidettiin kolme laajaa koko säätiötä koskevaa raki-pilotoinnin perehdyttämis- ja suunnittelukokousta.

Kokonaisuudessaan ekosysteemin tuottamat liiketoiminnot tulevat vaikuttamaan Itämeren tilaan vähentämällä ratkaisevasti ravinnevalumia. Ekosysteemiin kuuluu mm. maatiloja, biokaasulaitoksia, lannankäsittely-yrityksiä, urakoitsijoita ja laitetoimittajia, tutkimuslaitoksia, analyysiteknologian ja digitaalisten ratkaisujen toimittajia, uusien vedenpuhdistusratkaisujen toimittajia, lainnoitevalmistajia, maatalousneuvonantajatahoja, kuntia ja ruokaketjun edustajia.

Ykkösvaihe lähti nopeasti toimimaan, mm. siksi että BSAG oli jo vuosien ajan valmistellut pilottitoimintaa. Ekosysteemiin kutsuttiin mukaan laaja joukko tahoja ensimmäiseen katselmukseen (kesäkuussa) jossa määriteltiin ekosysteemiä ja sen tarjoamia etuja. Myös haettiin ja saatiin osanottajien arvokkaita omia näkemyksiä ja toivomuksia.

Elokuussa pidettiin toinen konkreettisiin yhteistyökuvioihin keskittyvä ”Ekosysteemin toimintapäivä” jolloin syntyi hyviä aihioita ja projekteja.

Syksyllä BSAG sai yhtenä kolmesta hakijasta ekosysteemin kakkosvaiheen rahoituksen ajaksi 3.10.2016 – 30.6.2018. TEKES-rahoitus kattaa 50% projektin kuluista.

Vuoden 2016 lopussa ekosysteemin aktiivisimpaan sisäpiiriin kuului n. 15 tahoja ja sen ulkopiiriin n. 50 tahoja. Aktiivisimpia tahoja olivat Valio, UPM, RecAlkaline, Biolan, Pajupojat, VTT, Outotec, Soilfood, RPK-hiili, Kalajoen kunta, Punklaitumen kunta, Ahvenanmaan maakunta, HSY, ja S.T. Ritvanen.

Ekosysteemityö kattaa suurehkon osan BSAG:n työstä Itämeren tilan parantamisen eteen. Työ myös edustaa kiertotalouden toteuttamista joten projekti edistää kaikkia säätiön päämääriä, sekä Suomen että EU-tasolla.

Mahdollisuuksien mukaan on myös pyritty kehittämään ja saamaan uusia Itämeri-sitoumuksia ekosysteemin piiristä.

D2. Vaaralliset aineet

Jotta yhteiskunnan eri ravinnefraktioita pystyttäisiin kattavasti hyväksikäyttämään, on otettava huomioon näiden usein sisältämät vaaralliset aineet. Kaikissa hankkeissa ja suunnittelutyössä joihin BSAG ottaa osaa, painotetaan toimia, joiden avulla vaarallisten aineiden kertymistä ja (yhteis)vaikutuksia voidaan ehkäistä. Näihin toimiin kuuluvat oleellisesti vaarallisten aineiden identifiointi, asianmukaiset analyysi- ja vaikutusten arviointimenetelmät sekä aineiden poistaminen/tuhoaminen ravinteita sisältävistä ainevirroista. Etenkin jätevedenpuhdistuksen yhteydessä syntyvien ravinnepitoisten jakeiden kohdalla vaarallisten aineiden huomioiminen on oleellista, muutoin ravinteiden käyttö ei ole kestävä eikä turvallista.

Näihin teemoihin liittyen säätiö osallistui vuoden aikana mm. seminaariin aiheesta ”*Onko kaloilla päänsärkyä? Lääkejäämät ja vesistöt*” 2016 Helsingissä. ja osallistui Syken viimeisimmän vaarallisten aineiden vaikutuksia tutkineen Russoa-hankkeen tulosten analyysiin. RUSSOA I–III-hankekokonaisuudessa keskityttiin tarkastelemaan yhdyskuntalietteiden maatalous- ja viherrakennuskäytön riskejä. Russoa-hankkeen raportti julkaistiin joulukuussa 2016.

BSAG:n edustajat myös osallistuivat *Workshop on pharmaceuticals and organic chemicals in sewage biosolids: questions for recycling & Nordic Phosphorus*-konferenssiin, Malmössä.

Krasnyi bor-hankeessa on kyse Itämeren suurimmasta vaarallisten aineiden uhasta, joten se oli sekä teknisesti että poliittisesti säätiön tärkein aihepiiriin liittyvä panostus.

D3. Merenkulku

Merenkulun ala on kokonaisuudessaan kehittynyt hyvin suotuisasti viime vuosien aikana, mm. säätiön työn seurauksena. HELCOM:in ja IMO:n määräämät NECA- ja SECA-säännöt ovat nyt voimassa Itämerellä, matkustaja-alusten jätevesipäästöt loppuvat kokonaan vuoteen 2023 mennessä ja LNG (liquified natural gas) ja LBG (liquified biogas) ovat nousseet varteenotettaviksi polttoaineiksi.

D4. Innovatiiviset ratkaisut

Säätiö pyrkii tukemaan uusien menetelmien tutkimista ja kehittämistä yhdessä tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa. Vuoden 2016 aikana BSAG on taas tukenut erilaisia uusia aloitteita, erityisesti biokaasutuotannon, lannan käytön ja vedenpuhdistuksen aloilla, tähtäimessä uusien ratkaisujen testaaminen Suomen raki-ekosysteemissä.

Säätiö pyrkii osaltaan vaikuttamaan suomalaisen n.s. Cleantech-teollisuustoiminnan synnyttämiseen ja edistämiseen. BSAG:n koordinoima liiketoimintaekosysteemi myös edistää uusien ratkaisujen esille tuomista ja niiden pilotointia.

D5. JÄRKI-hanke

Hanke sai Louise ja Göran Ehrnroothin säätiöltä ja Sophie von Julinin säätiöltä jatkorahoituksen toiselle viisivuotiskaudelle vuoden 2014 alusta lähtien. Samalla JÄRKI jaettiin kahteen toimintalinjaan: JÄRKI Ravinteet -toimintalinjaan (koordinoi BSAG) ja JÄRKI Luonto ja riista -toimintalinjaan (koordinoi Luonnon- ja riistanhoitosäätiö, LRS).

Johtoryhmä

Hankkeen johtoryhmään kuuluvat Ilkka Herlin, Saara Kankaanrinta, Fredrik von Limburg Stirum, Heli Siitari, Mathias Bergman sekä Eija Hagelberg. Molemmilla toimintalinjoilla on lisäksi tukenaan asiantuntijaryhmät, joihin on valittu maan parhaita asiantuntijoita ja vaikuttajia toimintalinjojen teemojen mukaan. JÄRKI –johtoryhmä ja JÄRKI Ravinteet -asiantuntijaryhmä kokoontuivat molemmat vuonna 2016 yhden kerran.

Toimenpiteet

JÄRKI Ravinteet -hankkeen perustoimintaa olivat myös vuonna 2016: kestävän maatalouden hyvien käytäntöjen jakaminen viestinnän kautta, päättäjävaikeuttaminen, viljelijäyhteistyö sekä sidosryhmäyhteistyö.

Hanke osallistui suurella työaikapanoksella marraskuussa usean organisaation yhteistyönä järjestettyyn Luonnonhoitoa yhdessä -seminaarin suunnitteluun ja toteutukseen. Hagelberg toimi suunnitteluryhmän koordinaattorina. Eija Hagelberg ja asiamies Heli Siitari (LRS) toimivat 2-päiväisessä seminaarissa puheenjohtajina ja Järki-tiedottaja Hia Sjöblom osallistui tapahtuman tiedottamiseen.

Järki Lannoite -hanke järjesti vuoden aikana kaksi viljelijöille ja urakoitsijoille suunnattua tilaisuutta ”Maan viljelyn Järkipäivät” Tuorlan maatalousoppilaitoksessa. Kesäkuun viljelijätillaisuuden otsikko oli ”Apua taivaalta”, teemana uusien teknologiaratkaisujen, ilma- ja satelliittikuvien sekä typpisensoreiden käyttäminen viljelyn ja ravinteiden käytön tehostamisessa. Lokakuun viljelijäpäivän otsikkona oli ”Urakointi ja yhteistyö”, teemana urakoitsijoiden käyttö ja yhteistyön mahdollisuuksina saada uutta teknologiaa viljelijöiden käyttöön ja samalla kiinteiden konekustannusten alentaminen. Ruokopelto-hanke järjesti syksyllä pellonpiennartilaisuuden Maskussa.

Järki Lannoite -hanke tuotti keväällä kattavan raportin ”Ravinnekierrätyksen eurokiemuroita”, jossa tarkasteltiin EU-tason ravinnekierrätystä koskevia tilastoja sekä maittaisia eroja kierrätysravinteiden synnyssä, käytössä ja aihepiiriin liittyvässä säädöstössä. Tilaisuuksista ja toimenpiteistä on tiedotettu mediaa ja myös saatu medianäkyvyyttä.

Ruokopelto-hanke eteni suunnitelmien mukaisesti, hankkeen keskimääräinen vuosi sisälsi

ruovikoiden leikkuuta, peltolevitystä, näytteiden analysointia ja viestintää, joista näkyvimpänä lokakuussa järjestetty pellonpiennartilaisuus. Hanke sai mediassa hyvin näkyvyyttä.

Verkostot ja sidosryhmäyhteistyö

Merkittävä osa JÄRKI Ravinteet – hankkeen toiminnasta on aktiivista sidosryhmäyhteistyötä. Hankkeen työntekijät jatkoivat vahvojen verkostojensa laajentamista ja syventämistä. Hankkeen työntekijät ovat pitäneet useita esitelmiä, kirjoittaneet asiantuntija-artikkeleita sekä osallistuneet asiantuntijoina työ- ja ohjausryhmiin (Eija Hagelberg, Maaseutuverkoston ohjausryhmä ja Palopuron agroekologinen symbioosi -hankkeen ohjausryhmä sekä Kaisa Riiko, OSMO-hankkeen ohjausryhmä).

Eija Hagelberg toimi vuosina 2015-2016 Maaseutuverkoston ympäristö ja ilmasto-teemaryhmän puheenjohtajana. Vuonna 2016 työ sisälsi Maavoimaa -teemalehden päätoimituksen (tuottaja Järki-hankkeen tiedottaja Hia Sjöblom), huhtikuisen ravinnekierrätys-seminaarin suunnitteluryhmään osallistumisen ja toisen seminaaripäivän puheenjohtajuuden, digitalisaatio-työpajan järjestämisen ja puheenjohtajana toimimisen, *Luonnonhoitoa yhdessä* -seminaarin suunnitteluryhmän koordinoinnin, tammikuussa 2017 järjestettyjen Maatalouden uusimman ympäristötiedon vaihtopäivien suunnitteluryhmään osallistumisen sekä aktiivisen sähköpostilistan ylläpidon. Kaiken suunnittelutyön myötä on vahvistettu hyviä ja luottamuksellisia suhteita maatalous- ja ympäristöhallintoon.

Viljelijöihin on pidetty yllä luottamuksellisia suhteita tekemällä suoraa viljelijäneuvontaa, keskustelemalla aktiivisesti viljelijöiden kanssa ja pitämällä aktiivisena salonseutulaista viljelijäryhmää SaMaRa (savimaiden rakenne), jonka ympärille suunniteltiin myös tiedonvälityshanke.

Hanke on vahvistanut yhteistyöverkostoaan kansainvälisillä kentillä. Kaisa Riiko on toiminut asiantuntijana Euroopan Komission DG Agrin EIP-työryhmässä ”*Nutrient Recycling*” ja Eija Hagelberg Euroopan maaseutuverkoston työryhmissä ”*Transition to Green Economy*” sekä ”*Resource Efficient Rural Economy*”. Hankkeen myötävaikutuksella BSAG liittyi loppuvuodesta eurooppalaiseen kestäväen maatalouden verkostoon ”*European Forum for Nature Conservation and Pastoralism*”.

Jatkosuunnitelmia

Loppuvuodesta jätettiin kaksi hankehakemusta JÄRKI-hankeperheen uusiksi laajennusosiksi: Varsinais-Suomen ELY-keskukselle jätettiin hankehakemus Järkipelto, joka sai myöntävän päätöksen Salon, Paimion ja Sauvon viljelijöiden maaperätiedon lisäämiseksi. Rahoitus tulee vuosille 2017-2018 Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman vesiensuojelun ja ravinnekierrätyksen erillisrahoituksesta.

Kaiken kaikkiaan JÄRKI -hankekokonaisuus on vahvistanut positiivista mainettaan omissa laajenevissa verkostoissaan. Hankkeella on vahvat yhteydet hyvin eri tyyppisiin toimijoihin, ja yhteistyökutsuja saadaan monista suunnista. Entistä enemmän hankkeen toiminta ja teemat siirtyvät kohti kokonaisvaltaista kestävien ja paikallisten ruokajärjestelmien kehittämistä.

D6. Baltic Slurry Acidification

Hankkeen tavoitteena on edistää lannan happokäsittelytekniikoiden käyttöönottoa kaikissa Itämeren maissa. Lannan happokäsittely vähentää lannan typpi-ammoniakkipäästöjä. Säätion tehtävänä on vastata hankkeen viestinnästä sekä osallistua työpaketti 4:seen, joka järjestää tekniikoiden kenttäkokeita.

Baltic Slurry Acidification aloitti toimintansa maaliskuussa 2016. Vuoden aikana on hankkeelle luotu verkkosivut www.baltic-slurry.eu ja viestinnän perusmateriaalit. Säätio on yhdessä hankkeen toisen suomalaisen partnerin, ProAgria keskusten liiton kanssa, saanut sovittua kenttäkokeiden järjestämisestä Helsingin yliopiston avulla.

D7. Säätion EU-vaikuttaminen. Säätion EU-vaikuttamisen yhtenä tavoitteena olleen toimivien kierrätyslannoitemarkkinoiden luominen eteni suotuisasti vuoden 2016 aikana.

BSAG vaikutti keväästä 2015 lähtien eri EU:n toimielimissä ravinteiden huomiomiseksi EU:n joulukuussa 2015 julkaisemassa kiertotalouspaketissa. Maaliskuussa 2016 komissio julkaisi ehdotuksen EU:n uudeksi lannoiteasetukseksi, jossa huomioidaan ja säädellään ensi kertaa EU-tasolla uusioraaka-aineista valmistetuista lannoitevalmisteista.

Säätiön EU-edunvalvonta sai uuden muodon kesällä 2016 käynnistyneen TEKES-hankkeen myötä, jonka yhtenä osana on ravinteiden kierrätykseen liittyvän lainsäädäntöympäristön seuranta ja EU-vaikuttaminen.

Maaliskuussa säätiö osallistui Brysselissä järjestettyyn Forum For the Future of Agriculture -tapahtumaan, jonka yhteydessä tulevaisuuden kestävä eurooppalaista maataloutta edistävä RISE Foundation julkaisi raporttinsa *Nutrient Recovery and Reuse (NRR) in European Agriculture*. Tämän lisäksi säätiö tapasi Brysselissä useita europarlamentaarikkoja, joiden kanssa keskusteltiin mm. EU:n kiertotaloussuunnitelmasta, ravinteiden linkittymisestä osaksi kiertotaloussuunnitelmaa, kestävästä maataloudesta ja edellä mainittuja teemoja läpileikkaavasta Itämeren tilan parantamisesta.

Toukokuussa säätiö osallistui Turussa järjestettyyn Euroopan komission meriasioita käsittelevään päätapahtumaan, *European Maritime Dayhin* (EMD), joka käsitteli eurooppalaista meripolitiikkaa tieteellisestä, taloudellisesta, yhteiskunnallisesta sekä kestävä kehityksen näkökulmasta.

Säätiö osallistui Helsingissä huhtikuussa järjestettyyn CAP post 2020 -tapahtumaan, joka käsitteli monipuolisesti EU:n yhteisen maatalouspolitiikan seuraavan ohjelmakauden mahdollisia muotoja. Tämän lisäksi säätiö seurasi eurooppalaisen yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) uudistamisen ympärillä käytyä eurooppalaista keskustelua ja abitti ravinteiden kierrättämisen edistämiseen tähtäävän ohjauskeinotyön.

Elokuussa EU-edunvalvonta jatkui kesällä alkaneen TEKES-hankkeen myötä järjestetyssä ekosysteemitilaisuudessa Mandatum Lifen tiloissa, joissa yhtenä tapahtuman teemana oli EU-lainsäädäntö. EU-lainsäädännön seuranta herättää säätiön orkestroimassa TEKES-hankkeessa huomattavaa kiinnostusta, sillä se on lannoitevalmisteiden kohdalla muuttumassa.

D8. Varainhankinta ja rahoitushakutoiminta

Alkuvuodesta TEKES myönsi BSAG:lle 12.700,00 euroa raki-ekosysteemin toteuttamisen ykkösvaiheeseen. Syksyllä TEKES myönsi ekosysteemi-projektin jatkorahoituksen à 250.950,00 euroa ajalle 3.10.2016 – 30.6.2018.

Laaja hakemusprosessi perustui säätiön sekä ravinteiden kierrätystä että sitä edistäviä tahoja koskevaan taustamateriaaliin.

JÄRKI Ravinteet -hankkeen rahoitus muodostui vuonna 2016 perusosasta (100.000€ L & G Ehrnroothin ja S. von Julinin säätiöiltä) sekä kahdesta Ympäristöministeriön Ravinnekierätysohjelman rahoittamasta osahankkeesta: Järki Lannoite (93.865€) sekä Ruokopelto (19.675€). Näiden lisäksi JÄRKI-rahoitus BSAG:n puolella täydentyi Maaseutuverkostolta saadusta 2 kk:n palkka- ja matkarahasta Eija Hagelbergille (18.246€), joka toimi vuosina 2015-2016 Maaseutuverkoston Ympäristö ja ilmasto -teemaryhmän puheenjohtajana.

EU-projekti Baltic Slurry Acidi:n viestintäosuuden hoitamiseksi BSAG:lla on käytössä n. 290.000

euroa vuosille 2017-19. Vuoden 2016 kulut saadaan katetuiksi vasta 2017.

Säätiön lahjoituksiin perustuva varainhankinta oli ennätysellisen hyvä. Alla vuosien 2015 ja 2016 tulosten vertailu.

Kampanja	Tulos 2015	Tulos 2016
Sitoumuksiin liittyvät lahjoitukset + rojaltit	136.568€	136.957€
Joulukampanja	150.970€	176.950€
Päivätyökeräys	25.190€	48.003€
Suuret yksityislahjoitukset	45.000€	95.000€
OTTO + puhelinkampanja	-	68.310€
Kuukausilahjoitukset, satunnaiset kertalahjoitukset, merkkipäivät ja muistolahjoitukset	38.450€	70.587€
YHTEENSÄ	396.179€	595.807€

Vuoden lopussa säätiö valmisteli hankehakemuksen Central Baltic ohjelmaan. FOBIX-nimisen hankehakemuksen tarkoitus on tarkastella erilaisten biomassojen käyttöä orgaanisten lannoitevalmisteiden luomiseen. Hankerahoituksen läpimeno ratkeaa syyskuussa 2017. Säätiö valmisteli myös Horisontti 2020 rahoitusohjelmaan tehtävän hakemuksen RADAR-nimiseen hankkeeseen. Hankkeessa tavoitteena on edistää maatalouden ympäristötyötä keskittymällä eri maissa paikallisiin innovaatiokeskuksiin, joissa toteutetaan erilaisia maatalouden ympäristönsuojelukeinoja

D9. Venäjän toiminta; St Petersburg Initiative (SPbI)

Säätiö on ylläpitänyt hyviä suhteitaan sekä Pietariin että Moskovaan, SPbI:n puitteissa.

BSAG osallistui *FORUM STRATEGOV*-tapahtuman yhteydessä järjestettyyn Brain Storming-tilaisuuteen "*Russian-Finnish Economic Relations: new growth points*" Pietarissa. Tapahtuman järjestivät External Relations Committee of SPbI, Leontief Centre ja Group of Finnish Advisors under SPb Government (GFS).

Alkupalvesta 2016 ongelmakaatopaikka Krasnyi bor:issa (Kb) tapahtui vuoto ja erittäin vaarallisia aineita pääsi ympäristöön, mahdollisesti Nevaan asti.

Säätiö päätti pyrkiä edistää Kb:n kestävän ratkaisun löytämistä ja asiasta pidettiin kokouksia sekä Moskovassa että Pietarissa korkealla poliittisella tasolla (min. Donskoi ja kuv. Poltavchenko).

Aiheesta järjestettiin tapaaminen Suomen Ympäristöministeriössä johon osallistuivat BSAG:n lisäksi maatalous- ja ympäristöministeri Tiilikainen, YM:n kansliapäällikkö Hannele Pokka, YM:n virkamiehiä (mm. Kristiina Isokallio), Kari Homanen (Nefco), Timo Seppälä (Syke), Anders Blom (Eurofacts) ja Ekokemin edustajia (mm. Karri Kaitue).

Suomen valtio, ympäristöministerinsä sanoin, antoi BSAG:lle täyden tukensa eri tahojen yhteensaattamiselle. Kevättalvella aluella julistettiin hätätila ja laitoksen johto vaihdettiin käskyllä. Eräänlainen ensiaputoimenpideohjelma käynnistettiin laitoksen ja Pietarin kaupungin

toimesta.

BSAG edisti koko vuoden aikana kattavan ja kestävän ratkaisun aikaansaamista kansainvälisen projektin kautta. BSAG laati kattavan projektisuunnitelman mahdollisesta yhteisprojektista.

Pietarin taloudellinen tila ja kansainvälinen pakotepolitiikka ovat kuitenkin toistaiseksi jarruttaneet kehitystä.

Uusilta vuodoilta on kuitenkin vältytty. Työ jatkuu.

E. Viestintä

Vuoden 2016 viestinnän tavoitteena oli ylläpitää ja rakentaa säätiön julkisuuskuvaa aikaansaavana ja luotettavana Itämeri-toimijana ja ravinteiden kierrätykseen liittyvänä asiantuntijana. Vuoden 2016 viestintäkärkinä olivat **ravinteiden kierrätys, kiertotalous, maaperän kasvukunto sekä Itämeri- ja ilmastotyön yhteneväisyys**. Vuoden aikana jatkettiin hyvin alkanutta vaikuttajaviestintää EU-tasolla ja tiivistettiin yhteistyötä sitoumuksen tekijöiden kanssa.

Esimerkkinä ravinteiden kierrätys -aiheen ja BSAG:n asiantuntijuuden nostamisesta suuren yleisön suuntaan voidaan pitää säätiön hallituksen puheenjohtajan Ilkka Herlinin ja European Sustainable Phosphorus Platformin (ESPP) puheenjohtajan Arnoud Passenierin yhteiskirjoitusta Helsingin Sanomien vieraskynä-palstalla.

Tavoite ravinteiden kierrätyksen nostosta ilmiöksi ympäristö- ja maataloushallinnon virkamiesten ja muiden keskeisten toimijoiden keskuudessa, voidaan viimeistään vuoden 2016 aikana todeta toteutuneeksi. Esimerkkinä tästä mainittakoon valtionhallinnon järjestämät, hallituksen kärkihankkeisen liittyvät Ravinteiden kierrätys -päivät 19.-20.4., joilla muun muassa sai ensi-iltansa BSAG:n ja Sitran yhdessä tekemä *Ravinteiden kierrätys kiertotaloudessa* -animaatio. Ilmiö alkaa myös olla tuttu valveutuneelle kansalaiselle.

Sitoumusviestintä

Sitoumuksista viestimisen lisäämiseksi sitoumuksen tekijöille järjestettiin keväällä Mandatumin tiloissa viestintäpäivä, joka antoi työkaluja omasta Itämeri-sitoumuksesta kertomiseen. Samassa yhteydessä julkaistiin jokaiselle sitoumuksen tekijälle annettavat *"Sitoumusviestintäohjeet"*, jossa on ideoita ja esimerkkejä onnistuneesta sitoumusviestinnästä. Jokaiselle osallistujalle tarjottiin myös mahdollisuus tehdä video omasta sitoumuksesta. Näitä videoita on jaettu pitkin vuotta säätiön sosiaalisen median tileillä ja materiaali on kunkin sitoumuksen tekijän käytössä.

Sitoumuksen tekijöitä tuotiin esille myös SuomiAreenan yhteydessä, jossa osallistuttiin Itämeri-viestijöiden järjestämään ohjelmaan. Tarkemmin räätälöityä sitoumusviestinnän yhteistyötä on tehty tänä vuonna mm. Sinebrychoffin ja Mandatumin kanssa.

Erityisesti alkuvuodesta sitoumuksen tekijöille markkinoitiin myös mahdollisuutta sitoumusviestinnän maksulliseen lisäpanostukseen viestintäasiantuntija Nicholas Wardin avulla. Salaojituksen tukisäätiö osti palvelun mutta muuten sen kysyntä on ollut vähäistä. Tultiin siihen tulokseen, että sitoumuksista viestintää nostetaan parhaillaan tarjoamalla mahdollisimman paljon apua keskeisille sitoumuksen tekijöille ilmaiseksi. Samalla tarjotaan aktiivisesti muita lahjoitusmahdollisuuksia, ja toivotaan, että yritykset kokevat hyötyvänsä yhteistyöstä ja lahjoittavat mielellään. Tämä näyttää alustavasti toimivan (esim. Mandatum, Sinebrychoff).

Markkinointiviestintä varainhankinnan tukena

Kesällä 2016 toteutettiin myös suuren yleisön suuntaan varainhankintakampanja Otto-automaateilla. Kampanjaa tuettiin muilla viestintätempauksilla, kuten noin kaksi kuukautta kestäneellä ulkomainoskampanjalla JCDecaux:n mainospaikoilla. amalla suunnittelutoimisto

Taivaan tekemällä visuaalisella ilmeellä toteutettiin myös kouluihin suunnattu päivätyökeräys-kampanja.

Varainhankinnan vuoden kolmas, ja tärkein, kampanja oli joulukampanja, joka kokosi aikaisempien vuosien joulukampanjoiden onnistuneimmat markkinointikärjet. Kampanjan iskulauseena oli mm. muutaman vuoden takainen ”*Heitä joululahjat Itämereen*” ja viime vuoden tapaan siinä tarjottiin lahjoittajille materiaalia sosiaalisessa mediassa käytettäväksi. Uutta oli mm. lahjoittajien logojen näkyminen kampanjasivuilla ja mahdollisuus osallistua Itämeri-Löyly-iltaan Ravintola Löylyssä.

Projekteihin liittyvä viestintä

Säätiön viestintään kuului tänäkin vuonna myös Järki-hankeen, Järki Lannoite -hankeen, Ruokopelto-hankeen ja Baltic Slurry Acidification hankkeiden viestintä.

Lisäksi tehtiin viestintäsuunnitelma myös *Ravinteiden kierrätyksen läpimuro-*liiketoimintaekosysteemille. Viestintätoimet käynnistyivät heti ekosysteemin ensimmäisen kokoontumisen myötä 14. kesäkuuta. Ekosysteemin toinen tilaisuus pidettiin Mandatumin tilissa 24.8. ja ensimmäinen *ekosysteemikirje*-lähti osallistujille pian sen jälkeen. Yhteistyössä Sitran kanssa ekosysteemin osallistujia saatiin esiintymään myös SLUSH:in maatalous-aiheiseen iltaan. Ekosysteemin visuaalinen ilme suunniteltiin ja otettiin käyttöön vuoden 2016 lopulla.

III TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Säätiö jatkaa panostustaan ravinteiden kierrättämiseen ja erityisesti Suomen ravinteiden kierrätysekosysteemin toteuttamiseen ja koordinointiin. Tähän työhön liittyvät läheisesti säätiön pyrkimykset valtiovallan kanssa edistää cleantech-teollisuuden kasvua Suomessa. Yhdessä kaikki edellä mainitut toiminnat vaikuttavat ratkaisevasti Itämeren tilaan. Osa tätä muutoksen aikaansaamista on viestinnällinen; viestintätöiden toteuttaminen suoritetaan edelleen osittain suunnittelutoimisto Taivaan kanssa.

Yhä tärkeämpi osa Itämeren ekologisen tilan tasapainottamisessa liittyy hiilen varastointiin maaperään. Siksi säätiö tulee panostamaan hiilen kierron ymmärtämiseen, sen vaikutuksiin maaperässä ja biohiilen ominaisuuksia kartoittaviin hankkeisiin. Myös EU-tasolla säätiö hakee uusia hiiliasiaan perehtyneitä kumppaneita.

Säätiö toteuttaa muun EU-strategiansa vaikuttamalla päätöksentekoon koskien kiertotaloutta ja ravinteiden kierrättämistä osana sitä. Pääfokus on lannoite-, jäte ja vesiensuojelu lainsäädännön uudistusprosesseissa, päämääränä vaikuttaa siihen että EU:hun syntyy kierrätyslannoitteiden markkinat ja toimivat markkinamekanismit. Myös tuleva CAP-uudistus ja sen tukiperusteet ovat fokuksessa. Ravinteiden kierrätysraktaisuuksia edistetään myös aktiivisesti ESPP:n, EBA:n, ENA:n ja Ellen Mc Arthur Foundationin kanssa. Suunnitelmissa on tapahtumia sekä Brysselissä että Suomessa.

BSAG ylläpitää kontaktejaan St Petersburg Initiativeen edelleen päämääränään aktivoita venäläistä liike-elämää mukaan kestävään liiketoimintaan Itämeren ja alueen kaikkien asukkaiden hyväksi. Tällä saralla Krasnyi bor-hanke on tärkein.

Säätiö pyrkii edelleen edistämään laajempaa säätiöiden välistä yhteistyötä Itämeren alueella. Päämäärä on luoda yhteistoimintaa Elävä Itämeri säätiön, International Baltic Sea Foundation for Nature Conservation-säätiön, John Nurmisen säätiön, Baltic Sea 2020:n (Ruotsi), Zennström Philanthropies:in (Ruotsi) ja Östersjöfondenin (Ahvenanmaa) välille.

Säätiö aikoo aktivoitua Baltic Works Commission:in toiminnassa, edistäen Itämeren sisäisen ravinnekuormituksen vaikuttamista.